

Sygnatura akt I Ns 187/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19-10-2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Tembłowska

Protokolant: sekretarz sądowy Błażej Zieliński

po rozpoznaniu w dniu 19-10-2018 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z wniosku D. O., KWW D. O.

przy udziale R. M., KKW (...) (...)

w trybie art. 111§ 1 ustawy kodeks wyborczy

postanawia:

1. zakazać R. M. rozpowszechniania informacji o naruszeniu prawa przez kandydata na Wójta Gminy D. O. polegającej na zatrudnieniu na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych kwalifikacji;
2. nakazać R. M. sprostowanie nieprawdziwej informacji w formie ogłoszenia o treści:

"Ja R. M. kandydat na Wójta Gminy K. z ramienia (...) oświadczam, że rozpowszechniane przeze mnie informacje o złamaniu przepisów prawa przez D. O. kandydata na Wójta Gminy K. z ramienia (...) polegające na zatrudnieniu na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych prawem kwalifikacji są nieprawdziwe."

przy czym zobowiązać R. M. do umieszczenia powyższego sprostowania na stronie internetowej (...) w ciągu 24 godzin od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, z wyłączeniem okresu ciszy wyborczej, o której mowa w art. 107 Kodeks Wyborczy.

3. Umorzyć postępowanie wobec uczestnika KKW (...) (...).

4. Oddalić wniosek w pozostałym zakresie.

Jolanta Tembłowska

Sygn. akt I Ns 187/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy D. (...) wnieśli przeciwko R. M. i KKW (...) Lewica Razem o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z2017r., poz. 15 z późn.zm.):

1) zakazanie uczestnikowi postępowania R. M. rozpowszechniania informacji o rzekomym naruszeniu prawa przez kandydata na Wójta Gminy D. O. polegającym na zatrudnieniu na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych prawem kwalifikacji,

- 2) orzeczenie przepadku materiałów wyborczych w postaci ulotki załączonej do niniejszego wniosku,
- 3) nakazanie uczestnikowi postępowania R. M. sprostowania nieprawdziwych informacji o rzekomym naruszeniu prawa przez wnioskodawcę, w formie ogłoszenia o treści:

"R. M. kandydat na Wójta Gminy K. z ramienia (...) oświadcza, że rozpowszechnione przez niego informacje o rzekomym naruszeniu prawa przez D. O. kandydata na Wójta Gminy K. z ramienia (...) polegającego na zatrudnieniu na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych prawem kwalifikacji są nieprawdziwe.", na stronach internetowych: (...) i kurier- (...) .pl.

- 4) nakazanie uczestnikowi postępowania R. M. przeproszenia D. O. poprzez wręczenie spisane go własnoręcznie i podpisanego oświadczenia o następującej treści:

"Przepraszam Pana D. O. za to, że w kampanii wyborczej do samorządów w roku 2018 rozpowszechniałem nieprawdziwe informacje o rzekomym naruszeniu prawa przez Pana D. O. kandydata na Wójta Gminy K. polegającego na zatrudnieniu na stanowisku zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych prawem kwalifikacji.

- 5) nakazanie uczestnikowi postępowania R. M. wpłacenie kwoty 3 000 zł na rzecz klubu sportowego (...), (...)-(...) K..

Wnioskodawcy cofnęły wniosek wobec uczestnika KKW (...)(...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. O. jest Wójtem Gminy K., który kandyduje na to stanowisko w tegorocznych wyborach samorządowych. Na to samo stanowisko kandyduje, z ramienia (...) uczestnik – R. M.. W czasie trwającej kampanii wyborczej uczestnik R. M. wydrukował i rozpowszechniał ulotkę wyborczą, w której zawarł informacje na temat wnioskodawcy. Ulotka zawierała m.in. informacje o następującej treści:

„Pamiętam jego ulotkę sprzed 8 lat, mocno akcentował konieczność przestrzegania prawa, tymczasem zaraz po objęciu funkcji Wójta zaczął to prawo łamać. Jedną z pierwszych decyzji, którą podjął było zatrudnienie na stanowisku Zastępcy Wójta pana S. C. ze złamaniem przepisów prawa, bez wymaganych kwalifikacji”.

S. C. jest synem J. C. (1), pełnomocnika KWW D. O.. S. C. prowadził działalność gospodarczą od 29.11.2003 r. do 08.07.2009 r., z którą to datą decyzją Wójta Gminy K. nastąpiło wykreślenie z ewidencji działalności gospodarczej. S. C. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownik administracyjno-organizacyjny w (...) J. C. (2) w okresie od 01.12.2010 r. do 27.12.2010 r. S. C. zwrócił się do Wójta Gminy w K. w dniu 27.12.2010 r. o skrócenie stażu pracy wymaganego na stanowisku zastępcy wójta do 27 dni. Wójt D. O. 28.12.2010 r. otrzymał opinię prawną w sprawie wymogów formalnych wobec osoby powoływanej na stanowisko zastępcy wójta oraz w sprawie możliwości zmiany wymaganego stażu pracy. W dniu 28.12.2010 r. Wójt D. O. poinformował S. C., iż zgłoszony wniosek rozpoznaje pozytywnie i przychyła się do skrócenia stażu pracy do 27 dni, biorąc pod uwagę 6-cio letnie doświadczenie zawodowe zdobyte podczas prowadzenia działalności gospodarczej, umiejętność zarządzania ludźmi z racji sprawowania kierowniczej funkcji i kontakty z różnymi instytucjami gospodarczymi.

Na podstawie zarządzenia Wójta Gminy K. nr (...) z dnia 29 grudnia 2010 roku, a także na podstawie art. 26a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz art.4 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych, powołano S. C. na stanowisko Zastępcy Wójta Gminy K.. Powołując się na § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, Wójt Gminy K. skrócił S. C. okres stażu wymagany na danym stanowisku, z 6 lat do 27 dni.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych przez wnioskodawcę i uczestnika, które nie były kwestionowane oraz zeznań wnioskodawcy i uczestnika.

Sąd zważył, co następuje:

Art.111§ 1 kodeksu wyborczego stanowi, że jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wnioski o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100.000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Do udzielenia ochrony prawnej w myśl art. 111§1 kodeksu wyborczego koniecznym było wykazanie przez wnioskodawcę, że nieprawdziwa jest informacja o braku wymaganych na stanowisko Zastępcy Wójta, kwalifikacji przez S. C. oraz że zatrudnienie go nastąpiło ze złamaniem przepisów prawa. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, w tabeli „Wykaz stanowisk”, stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia, znajduje się informacja o minimalnych wymaganych kwalifikacjach na stanowisko zastępcy Wójta/ burmistrza. Osoba ta musi legitymować się wykształceniem wyższym oraz posiadać 6-letni staż pracy. Jak wynika z dołączonych dokumentów przez wnioskodawcę, S. C. jest absolwentem Wydziału Humanistycznego (...), gdzie w 2002 roku ukończył studia magisterskie na kierunku politologia i nauki społeczne. Zgodnie z § 4 cytowanego rozporządzenia, pracownikowi może być skrócony, w uzasadnionych przypadkach, staż pracy wymagany na danym stanowisku (...). Wójt Gminy K. - D. O. skrócił S. C. staż pracy z 6 lat do 27 dni. Decyzja ta została podjęta w oparciu o opinię prawną L. S. z dnia 28.12.2010 r. Jak wynika z materiału dowodowego, D. O. wprawdzie znacznie skrócił S. C. okres stażu wymaganego na danym stanowisku, jednakże działał on w granicach prawa, przewidzianych cytowanym rozporządzeniem. Mimo, że uczestnik mógł mieć poważne wątpliwości co do tego, czy w omawianym przypadku zaistniały owe uzasadnione okoliczności, uzasadniające skrócenie stażu pracy S. C., co podnosił również na rozprawie, jednakże redagowanie treści ulotki w sposób wskazujący wprost na złamanie prawa przez D. O., w ocenie Sądu, stanowiło naruszenie art. 111 § 1 kodeksu wyborczego. Nie można uznać za prawdziwej informacji zawartej w ulotce autorstwa uczestnika, iż D. O. zatrudnił na stanowisku Zastępcy Wójta – S. C., ze złamaniem przepisów prawa, skracając mu znacznie okres stażu, skoro z przepisów wynika możliwość podjęcia takiej decyzji, bez ograniczeń czasowych. Przytoczyć w tym miejscu należy stanowisko wyrażone przez Zastępcę Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji z dnia 14.04.2015 r. skierowane do Dyrektora Zespołu Prawa Pracy i Zabezpieczenia (...) – Biuro (...) w W., iż w świetle regulacji ujętych w załączniku Nr 3. III Tabela „Stanowiska w urzędach gmin. miast (miast na prawach powiatów), w starostwach powiatowych, w urzędach marszałkowskich, dla których stosunek pracy nawiązano na podstawie powołania" - minimalne wymagania kwalifikacyjne dla zastępcy wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zostały określone na następującym poziomie: wykształcenie wyższe, odpowiedniej specjalności umożliwiające wykonywanie zadań na stanowisku oraz sześcioletni staż pracy. Niemniej jednak, nie sposób w tym miejscu pominąć, iż zgodnie z § 4 ww. aktu wykonawczego, pracownikowi samorządowemu może być skrócony, "W uzasadnionych przypadkach, staż pracy wymagany na danym stanowisku, z wyłączeniem stanowisk, dla których wymagany okres pracy zawodowej (staż pracy) określały odrębne przepisy oraz art. 5 ust. 2 i art. 6 ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych. Słusznym zatem pozostaje pogląd o możliwości skrócenia przez pracodawcę samorządowego wymaganego stażu pracy w odniesieniu do stanowiska zastępcy wójta (burmistrza, prezydenta miasta), na którym zatrudnienie następuje na podstawie powołania. Z kolei, odnosząc się do kwestii zgodności rozporządzenia z art. 37 ustawy o pracownikach

samorządowych warto w tym miejscu podkreślić, iż do orzekania o zgodności z Konstytucją lub delegacją ustawową aktu normatywnego właściwy jest Trybunał Konstytucyjny.

Podnoszone przez uczestnika wątpliwości co do możliwości tak znacznego skrócenia okresu stażu, w powiązaniu z koligacjami rodzinnymi, nie uprawniały uczestnika do wyrażania w materiałach wyborczych jednoznacznych, kategoriycznych oświadczeń w przedmiocie naruszenia prawa przez D. O., czy braku kwalifikacji. Rzeczą uczestnika, chcącego zwrócić uwagę na zaistniałą sytuację winno być jej opisanie w sposób odzwierciedlający stan faktyczny, bez zawierania informacji w przedmiocie naruszenia prawa, czy braku kwalifikacji. Uczestnik w toku tego postępowania nie naprowadził żadnego dowodu, który by w sposób jednoznaczny pozwalał na przyjęcie, że Wójt D. O. naruszył przepisy prawa. Jeżeli działanie wnioskodawcy w ocenie uczestnika było etycznie wątpliwe, to mógł swoje stanowisko zaprezentować w sposób, który u potencjalnego wyborcy mógł rodzić pytania, a nie w sposób, który jest weryfikowalny w kategoriach prawda/fałsz, w konfrontacji z art. 111 § 1 Kodeksu Wyborczego.

Podobnie należało ocenić informację, że S. C. nie posiada wymaganych kwalifikacji, skoro z dokumentów zebranych w niniejszej sprawie wynika, że posiada on wykształcenie wyższe, wymagane na stanowisku Zastępcy Wójta.

Wobec powyższego zatem, za nieprawdziwą należało uznać informację zawartą w ulotce wyborczej dotyczącą łamania prawa przez D. O. poprzez zatrudnienie kandydata na stanowisko Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych kwalifikacji.

Z tych przyczyn, działając na podstawie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego zakazano R. M. rozpowszechniania informacji o naruszeniu prawa przez kandydata na Wójta Gminy D. O. polegającej na zatrudnieniu na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych kwalifikacji oraz nakazano R. M. sprostowanie nieprawdziwej informacji w formie ogłoszenia o treści:

"Ja R. M. kandydat na Wójta Gminy K. z ramienia (...) oświadczam, że rozpowszechniane przeze mnie informacje o złamaniu przepisów prawa przez D. O. kandydata na Wójta Gminy K. z ramienia (...) polegające na zatrudnieniu na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych prawem kwalifikacji są nieprawdziwe.", zobowiązując uczestnika do umieszczenia powyższego sprostowania na stronie (...) w ciągu 24 godzin od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, z wyłączeniem okresu ciszy wyborczej, o której mowa w art. 107 Kodeks Wyborczy.

Sąd oddalił dalej idące żądania wnioskodawcy uznając, iż treść i zakres nieprawdziwej informacji zawartej w treści ulotki, nie uzasadnia ochrony z art. 111§1 pkt. 5 i 6 kodeksu wyborczego, a mianowicie przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone, albowiem zakaz rozpowszechniania informacji i sprostowanie nieprawdziwej informacji, o co wnosił wnioskodawca w pkt. 1 i 3 wniosku jest adekwatne do stopnia naruszenia.

Sąd nie orzekł również o przepadku materiałów wyborczych w postaci ulotki, której treść była przedmiotem niniejszego postępowania, skoro wszystkie jej egzemplarze zostały już rozkolportowane.

Z uwagi na cofnięcie wniosku wobec uczestnika KKW (...) (...) umorzono postępowanie w tym zakresie na podstawie art. 355 kpc. w związku z art. 13 § 2 kpc.

Jolanta Tembłowska

Sygn. akt I A Cz 1256/18

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga /spr./

Sędziowie SA Małgorzata Gulczyńska

SA Małgorzata Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2018 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku D. O., KKW D. O.

przy uczestnictwie R. M., KKW (...) Lewica Razem

o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 19 października 2018 r., sygn. akt I Ns 187/18

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie i postępowanie umorzyć.

M. M. (1) M. M. (2) K.

IA Cz 1256/18

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Koninie uwzględniając wniosek D. O. –kandydata na stanowisko Wójta Gminy K. przeciwko R. M. i KKW (...) Lewica Razem postanowieniem z dnia 19 października 2018r :

1. zakazał R. M. rozpowszechniania informacji o naruszeniu prawa przez kandydata na Wójta Gminy D. O. polegającej na zatrudnieniu na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych kwalifikacji;
2. nakazał R. M. sprostowanie nieprawdziwej informacji w formie ogłoszenia o treści:

"Ja R. M. kandydat na Wójta Gminy K. z ramienia (...) oświadczam, że rozpowszechniane przeze mnie informacje o złamaniu przepisów prawa przez D. O. kandydata na Wójta Gminy K. z ramienia (...) polegające na zatrudnieniu na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy K. osoby bez wymaganych prawem kwalifikacji są nieprawdziwe."

przy czym zobowiązać R. M. do umieszczenia powyższego sprostowania na stronie internetowej (...) w ciągu 24 godzin od daty uprawomocnienia się niniejszego postanowienia, z wyłączeniem okresu ciszy wyborczej, o której mowa w art. 107 Kodeks Wyborczy.

3. **umorzył postępowanie wobec uczestnika KKW (...) (...).**
4. **oddalił wniosek w pozostałym zakresie.**

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości uczestnik postępowania wnosząc o oddalenie wniosku.

Wnioskodawca w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

W niniejszym postępowaniu nie ulegało wątpliwości, że poddany rozstrzygnięciu Sądu przedmiot sporu dotyczył agitacji wyborczej.

Trzeba zatem wskazać, że wynikająca z art. 111 ustawy Kodeks wyborczy ochrona osób kandydujących w wyborach jest nierozzerwalnie związana z toczącą się kampanią wyborczą (por. komentarz Ferdynanda Rymarza do art. 111 Kodeksu wyborczego).

Kampania ta ulega zakończeniu na dwadzieścia cztery godziny przed dniem głosowania (art. 104 powołanej ustawy).

Wybory na wójta Gminy K. odbyły się w dniu 21 października 2018 r. Zażalenie na wydane przez Sąd Okręgowy w K. postanowienie z 19 października 2018 r. roku wpłynęło do Sądu Apelacyjnego w P. już po przeprowadzeniu wyborów tj. w dniu 25 października 2018 roku. Szczególny tryb postępowania określony w art.111 Kodeksu wyborczego służy usunięciu skutków rozpowszechniania nieprawdziwych informacji dotyczących określonych faktów nie mających charakteru opinii w toku kampanii wyborczej, mogących mieć wpływ na wynik wyborów.

Cel ów upada po zakończeniu głosowania w wyborach, w których kandydował wnioskodawca.

Przepis ten bowiem wprowadza szczególny tryb rozstrzygania spraw przez sądy w związku z toczącą się kampanią wyborczą.

Zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c., który poprzez art. 13 § 2 k.p.c. znajduje zastosowanie w przedmiotowej sprawie, podstawą rozstrzygnięcia Sądu jest stan istniejący w dacie orzekania.

Sąd z urzędu powziął informację, że wnioskodawca D. O. został wybrany na Wójta Gminy K. w wyniku głosowania już w I turze, a zatem kampania wyborcza na wójta gminy została zakończona.

Rozpoznanie zatem niniejszej sprawy w tym szczególnym trybie stało się bezprzedmiotowe wobec przeprowadzenia wyborów co musiało prowadzić do uchylecia zaskarżonego postanowienia i umorzenia postępowania. Orzeczenie powyższe nie pozbawia wnioskodawcy możliwości wytoczenia powództwa na zasadach ogólnych, przewidzianych w prawie cywilnym, jeżeli w toku kampanii wyborczej nastąpiło naruszenie ich dóbr osobistych.

Z przedstawionych przyczyn Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.

Małgorzata Gulczyńska Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga Małgorzata Kaźmierczak